Any XI. Sabadell. Dimecres 24 de Novembre de 1897. N.º 514

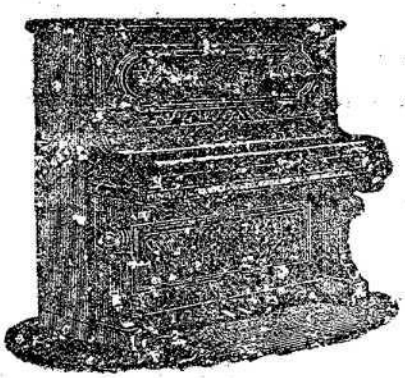
Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora.. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendrer, á preus económichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

Pera llogar una magnífica cuadra capás pera 14 talers mecánichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas grants cuadras, propias pera magatzém, dipósit ó industria, en lo vapor *del Infern,* carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. — Sabadell

LO SERVEY VOLUNTARI

Deyam en nostre últim article sobre lo servey militar que lo servey voluntari es l' únich racional, l' únich humá, l' únich verament lliberal y conforme á la dignitat del home, puig tot servey no essent voluntari, no derivant d' un acte expontani de la llibertat del home, es esclavitut y de conseguent denigrant per que posa al home al nivell de las bestias, equipara al home al cavall que serveix á la forsa á son conductor.

Deyam també en nostre primer article sobre aquest assumpto que tota Nació ó Estat deu tenir una forsa militar pera fer respectar l' autoritat, la deu tenir pera estar amatent á una invasió estrangera y també la deu tenir pera la adquisió y conservació de Colonias pera lo desentrotllo de sos interessos comercials.

Tres, son, donchs, los motius que fan necessari lo servey militar, pero en cap d' aquestos motius ó diferentas necessitats, d' aquest servey hi ha la necessitat ni menys la conveniencia de que aquest servey siga obligatori, mes que 'n lo cas d' una invasió estrangera y en aytal cas tampoch es obligatori, sino que resulta expontani com expontania es la defensa propia de tota agresió personal.

Examinem primer lo servey militar com á salvaguardia del gobern encarregat de fer cumplir las lleys y com á vigilant del territori, es á dir com apoyo del principi d' autoritat y com á previsió d' una invasió extrangera, y lo primer que s' acut es la veritat innegable que tota autoritat ve de Deu y de conseguent lo primer que deu procurar tot gobern investit y depositari d' aquesta autoritat, donar un gran exemple de sumissió á la Divinitat en un Estat católich, acatar y reverenciar las ensenyansas del Vicari de Jesucrist procurant no posar cap obstacle al magisteri de la Iglesia pera la ensenyansa y educació moral dels ciutadans y sobre tot procurant donar un gran exemple de moralitat, de rectitut y justicia en tots los rams d' administració y de gobernació exigint aquesta moralitat y rectitut á tots los empleats oficials fins en sa vida privada.

No hi ha donchs cap dubte de que com mes elevada estiga la moralitat del poble menys forsa tindrán de menester los gobernants pera fer respectar sa autoritat y de conseguent ab un cos de guardia civil ó mossos de las escuadras n' hi hauria de sobras pera estar ben apoyat lo principi d' autoritat, pera fer cumplir las lleys als perturbadors, que no hi ha dupte que sempre n' hi ha hagut y n' hi haurá; ¿pero, hi ha necessitat de que 'ls guardias civils, mossos de las escuadras y municipals, tingan d' ésser personas forsadas á prestar dit servey contra sa voluntat? ¿No hi ha hagut sempre sobradament homes que voluntariament s' han prestat á fer aytal ofici?

Anem ara á veurer la manera de cumplir la necessitat de estar previngut per una invasió estrangera y de moment trobém que per aixó hi ha los castells y fortalesas y barcos de guerra, tot lo qual es precís que tinga lo seu contingent d' homens disponibles en tots aquestos punts; pero, ¿hi ha necessitat de que aquestos homens se tingan d' arrancar forsosament de sas casas pera fer aytals serveys? per ventura te necessitat cap industrial pera fer anar á trevallar á la forsa als obrers que necessita pera la seva industria? ¿no 's troban obrers de sobras pera tota classe de treballs per pesats que sigan? Fassi lo gobern de cada servey un ofici y no faltarán may aficionats á fer l' ofici d' artiller, á fer l' ofici de guarda castells, á fer l' ofici de soldat de cavall y aixís com á la marina mercant no l' hi han faltat may mariners, tampoch l' hi faltarian á la marina de guerra soldats de marina, mariners de professió que valdrian mil vegadas mes que 'ls pobres joves que tenen de ficarse al barco sens haver vist may 'l mar.

Fassin, donchs, del servey militar un ofici, fassin d' aquest ofici una carrera en que l' home pugui cifrar en ella lo seu modo de ser durant sa vida y si ab un bon exemple de moralitat y ab lo fré religiós resulta que podria estalviarse la mitat de la forsa pera fer respectar l' autoritat, ab un exercit y una marina compost de bons obrers ó sia d' homes que siga lo seu ofici, aquestos valdrian lo doble y de conseguent ab un exercit molt petit estarian doblement garantit l' ordre y la vigilancia

del territori sens tenir de forsar á ningú y estalviant un gasto enorme avuy ben mal empleat.

No hi ha donchs cap necessitat de que 'l servey militar sia obligatori, ans al contrari es un gran perjudici per l' Estat, puig aixís com en qualsevol industria es precís que los obrers sigan del ofici corresponent á aquella industria puig si llogaban á tothom tindrian de pagar doble cantitat per la má d' obra y farian molts disbarats, aixís lo servey militar essent forsós té de menester doble gent y surt carissim y mal executat mentres que ab lo servey voluntari, essent lo servey militar un ofici, s' estalviarian molts sous y seria mil voltas mellor nostre exercit.

Q.

SECCIÓ RELLIGIOSA

Sants del dia.—Sts. Joan de la Creu, conf. y fund.; Crisogono, Crescenciá, Alexandre y Felicissim. mrs.; Prociá, abat y conf.; Santas Flora, Maria y Fermina: vgs. y mr.

Parroquia de S. Feliu.—A dos quarts de vuyt missa al S. S. per D.ª Maria Girbau de la A. de M. M. Católicas; á las set al Carme per D. Pere Malla; á las vuyt al altar Major per D. Feliu Fontanet Casalí, al S. S. per D.ª Antonia Viñas de Massons.

Continua 'l novenari d' ánimas ab sermó al punt de las vuyt del vespre pel Rnt. D. Gayetá Soler. Ultim dia, en acció de gracias.

Parroquia de la Concepció—A las sis missa á S. Joseph per D. Gabriel Romeu y D.ª Maria Sampere; á dos quarts de set per D. Pau Panadés; al altar de S. Antoni per una persona devota.

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 23.

Naixements: Joseph Girbent Guitart.

NOVAS

Nos participa lo «Club Velocipédich Sabadellés» que en sessió de la Junta directiva s' ha acordat dispensar de la cuota d' entrada á quants soliciti sa admisió fins á fí del present any mentres paguin la mensualitat corresponent al dia que 's acordi lo seu ingrés.

Degut á la falta de servey permanent á las oficinas de telegrafos d' aquesta ciutat, no 'ns fou posible donar compte ahir del fallo del Jurat de Nissa. Lo telegrama de última hora de nostre estimat company en Pau Colomer, expedit á las 8 de la nit del dilluns desde Nissa no l' hem rebut

fins ahir á las 10 del matí. ¡Malhaguanyats sacrificis que 'ns hem imposat en benefici de nostres llegidors!

En qualsevol poble de menos trafich comercial é industrial que á qualsevol personatge polítich andalús ó castellá li convingui, no 'ls falta lo servey permanent y tot lo que demanin. A Sabadell en cambi 'ns tractan de la pitjor manera possible.

Ahir tinguerem lo gust de saludar en aquesta ciutat á nostre bon amich y company lo redactor de *La Costa de Llevant* don Joan Portals y Presas.

Segons nostras noticias no han sigut encara agafats los dos lladres que assaltaren la casilla de ca 'n Miró, robant tot lo que tenia al guarda Marián Arbonés.

Lo gobernador militar de la Corunya participa qu' ha mort en aquella ciutat al desembarcar de Cuba lo soldat en Pere Lopez Manyosa, germá de nostre estimat amich y company en Sebastiá Lopez á qui doném nostre mes sentit pesam.

Tenim la satisfacció d'anunciar als nostres abonats que mercés á la benevolensa del eloqüent orador sagrat Mossen Gayetá Soler, podrém donarlos'hi á asaborir lo magnifich sermó que predicá en la festa que la Reyal Cofradía de Montserrat y 'l Centre Catalá, dedicaren enguany á la patrona de Catalunya.

Dit notable sermó, en un folleto apart lo repartirém, ajudant Deu, ab lo número del vinent dijous.

No cal dir quant agrahim á Mossen Soler la fina atenció que 'ns dispensa honrantnos ab sa hermosissima y patriótica oració. N' hi doném grans mercés.

S' asegura qu' axis que acabi la instrucció 'l cupo d' Ultramar, será cridat á las filas lo contingent de la Peninsula.

Se troba ja casi del tot restablert de la malaltia que durant alguns dias ha fet temer per sa vida, nostre distingit compatrici don Francisco de P. Benessat.

Molt nos plau poguer donar tant satisfactoria noticia.

La Comissió organisadora dels Somatents armats de Catalunya, ha resolt per aclamació unánime declarar patrona del Institut, á la que ho es de Catalunya, la Verge de Montserrat.

Ha sigut declarat cessant l' empleat del Gobern civil senyor Corti, que tant s' ha destingit per sa afició á combatre lo catalanisme.

S' ha constituhit á La Corunya la associació «Lliga Gallega» de tendencias eminentment regionalistas.

Un altre dia ne parlerém ab mes detenció, per avuy nos concretém á felicitar nostres germans de la xamosa Galicia.

Lo vinent dissapte en lo teatro Cervantes se posará en escena lo drama catalá, *La bolva d' or* y la pessa *Mala nit*, per la agrupació Cervantes, composta d' joves aficionats d' aquesta ciutat.

Lo dia 1 de Mars del any vinent se celebrará á Lyó una Exposició Internacional de vins, olis, teixits, pinturas, fotografias, máquinas, planos, dibuixos, productes quimichs y farmacéutichs y de tot quant tinga relació ab lo comers y la industria. Lo Comissari general d' Espanya de dita Exposició, don Salvador Francisco Real, Canuda 9, Barcelona, facilitará reglaments y quants detalls sian necessaris pera concorre á la esmentada exposició.

En lo Certámen obert per la redacció del periódich *L' Atlántida* hi ha guanyat lo premi ofert á la mellor poesía modernista nostre bon amich lo llorejat poeta catalá Artur Masriera y Colomer, tan conegut en los cercles literaris de la nostra terra y que tant temps ha estat allunyat d' aquesta ména de lluytas artisticas.

La Comissió liquidadora de la societat Viuda y Fills de Miquel Buxeda circula un avis á sos acreedors dihentlosí que molt prompte 'ls serán repartits los tilols corresponents á sos respectius crédits á prorata del Actiu líquit manifestat en la Junta celebrada en fetxa 14 de Juny últim, pera qüal cumpliment los hi prega dongan sa conformitat als saldos que ja en la mateixa circular los hi fixa.

La Junta Directiva de la Lliga de Productors del Primpcipat de Catalunya ha dirigit al Gobern lo següent telégrama:

«Excm. Sr. President del Consell de Ministres.—Excm. Sr. Ministre d' Ultramar.—Madrid.—La Lliga de Productors del Primpcipat de Catalunya protesta s' intenti suprimir lo petitissim márge protector reservat á la Peninsula en l' aranzel vigent de la Isla de Cuba com protestá contra la autonomía aranzelaria otorgada pel Gobern del senyor Cánovas en la Base 4.ª de las reformas de Febrer.

Protesta se llegisli per decrets, matant las industrias y la marina mercant desentrotllats ab lo comers de Cuba, com protestá contra las autorisacions concedidas per las Corts lliberals al Gobern conservador y

contra las extralimitacions del Sr. Cánovas al decret de reforma aranzelaria.

Declara la sorpresa que causa á aquestos productors s' extengui 'l régimen autonómich arenzelari á Puerto Rico, ahont tant brillants resultats han donat las lleys de relacions comercials de 1882 presentadas pel partít lliberal, encare que á aixó hi puguin donar pretext las promesas del Sr. Cánovas d' unificació de las midas de Gobern y d' administració d' abduas Antillas.

Invocant lo sagrat nom de la patria y en be de la pau se 'ns imposá 'l silenci quan, al esclatar la guerra, demanárem se dongues satisfacció als justos agravis de Cuba y quan combatérem las inútils concessions del Sr. Cánovas. Declarar que una Cambra insular ú organisme regional fixi un impost com los drets aranzelaris sense aprobació del Parlament nacional en lo que hi tenen representació 'ls antillans, equivaldrá sempre á despéndres d' una part essencial de la soberanía. Concedir avuy aquesta autonomía aranzelaria sense reserva d' un márge protector com á consecuencia de las funestas premisas sentadas per la anterior situació, sumará als soldats inutilisats en la guerra, los obrers sense travall y aumentará la enormitat del deute de la nació implicant la venda del mercat de Cuba sense compensació, quedantnos tantsols una soberanía nominal. —President, Joseph Zulueta. | Secretari. Joseph Rimbau.»

Hem rebut la següent comunicació:

«*Comissió Executiva de la Sepultura monumental de D. Marián Aguiló en lo Monastir de Ripoll.*—Aquesta Comissió, en reunió del dia 15 del corrent, acordá obrir la suscripció general pera la realisació del Monument havent quedat iniciada en la següent forma:

Excm. y Rvm. Sr. Dr. D. Joseph Morgades y Gili, Bisbe de Vich, 100 pessetas.—Iltre. Sr. Mossen Jaume Collell, Pbre., Canonge, 25.—D. Joseph Viguer, 20.—D. Anton de Espona y de Nuix, 20.—D. Martí Genís y Aguilar, 20.—D. Joseph Salarich, 20.—D. Joseph Sardá y Deniel, 20.—D. Joseph Fatjó y Vilas, 20.—D. Lluis B. Nadal, 20.—Circul Literari de Vich, 50.—Redacció de *La Veu del Montserrat*, 50.

Primera suma, 365 pessetas.

La Comissió prega á totas las corporacions y periódichs á qui s' ha dirigit en carta de 20 del prop-passat Octubre se servescan formar com més aviat millor sas particulars llistas de suscripció que s' nnirán á la general quan estigan ultimadas. La comissió ha elegit per Depositari á D. Joseph Fatjó y Vilas, membre de la mateixa.

Vich, 19 de Novembre de 1897.—P. A. de la C.—Lluis B. Nadal, Secretari.»

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93 casa de confiansa.

Ahir no pogué celebrar sessió de primera convocatoria nostre Ajuntament per falta de senyors regidors.

Ha arribat ja en Weyler á Barcelona. A saludarlo y aclamarlo no hi anaren mes que 'ls romeristas, republicans-possibilistas, carlins y 'l Foment de Barcelona.!

Are si que li podriam dir á la respectable associació lo d' aquell redolí del auca del *hijo malo*: *Va con malas compañias.*

Ahir onejá en l' edifici del «Centre Catalá» d' aquesta ciutat, la bandera nacional catalana ab motiu del éxit obtingut á Nisa per l' «Orfeó Catalá».

TELEGRAMAS

Madrid, 23, 4'50 t.—La Comissió del Foment ha visitat als ministres d' Estat, Foment y d' Hisenda. Las impresions no son gens bonas ja que tots s' excusan ab los compromisos del partit d' implantar la autonomia.

Mudrid, 23, 5'30.—En aquestos moments se reuneix lo Consell de Ministres. Hi ha ansietat per saber los acorts que 's prenguin.

Corren noticias obtimistas de Cuba. Se parla de la presentació d' alguns cabecillas d' importancia.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'10 d.
» á la vista.	33'45 p.
Paris. » » »	32'80

ULTIMA HORA

DE NOSTRE REDACTOR-CORRESPONSAL.

Nissa, 22, 8 nit.—Ha fallat ja 'l Jurat y precidit al repartiment de premis. Nostre estimat «Orfeó Catalá» ha tingut per unanimitat lo primer premi en lo Concurs de lectura á primera vista; per unanimitat també lo segon premi en lo Concurs d' execució, emportántsen lo primer, pera majoria, un orfeó belga; y en lo Concurs d' honor lo tercer premi del quin ha protestat, rebutjanlo.

Lo Jurat ha concedit com á premi especial y extra dels Concursos diploma d' honor al mestre Millet.

Nissa, 23, 7 matí.—Desde ahir aumenta per moments la ovació que tot aquest poble tributa al Orfeó Catalá. Tan per la execució com per las obras qu' ha cantat, ha engrescat de tal manera que fins pels carrers se 'l reb ab aplausos y saludos á la Senyera. Avuy sortirém si no 's cambian las ordres, arribant demá dimecres al vespre á Barcelona.—COLOMER.

Teatro Principal.—Está en venda un dels millors palcos del 1.er pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

Impremta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.— SABADELL.